

ODZNAKA JEŹDŻĘ KONNO

CZĘŚĆ STAJENNA zadania i wymagane wykonanie.

1. Podejdź do konia i nałóż kantar. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: bezpieczne podejście do konia (od przodu), zinterpretowanie jego zachowania (zainteresowania, obojętności, agresji), nawiązanie kontaktu głosowego (zawołanie np. po imieniu) i fizycznego (pogłaskanie). Przytrzymanie głowy konia prawą ręką poprzez objęcie pyska od dołu i położenie dłoni na kości nosowej. Nałożenie lewą ręką kantara na głowę, delikatne przełożenie przez uszy na potylicę. Dopasowanie wielkości kantara.

2. Wyprowadź konia z boksu i przywiąż bezpiecznym węzłem. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: przypięcie uwiąz do kantara, trzymanie uwiąz prawą ręką poniżej pyska, lewą za koniec uwiąz (nie wolno oplątywać go w około ręki), drzwi boks należy szeroko otworzyć, najpierw wyprowadzić konia na wprost, dopiero potem skrócić w pożądanym kierunku, uwiąz należy zawiązać bezpiecznym węzłem do koniowiazu, specjalnego kółka lub w inny bezpieczny sposób.

3. Wyczyść kopyta. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Kończyny konia podnosimy kolejno, w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, rozpoczynając od lewej przedniej. Przednia noga – spokojnie podchodzimy do konia, stajemy twarzą w kierunku zadu, opieramy dłoń na wysokości łopatki. Przesuwamy dłoń w dół, aż do nadpęcia. Chwytny pęcinę i podnosimy nogę mówiąc „NOGA!”. Aby ułatwić podnoszenie kończyny przedniej, możemy oprzeć się ramieniem o łopatkę konia, aby uzyskać odciążenie unoszonej nogi. Tylne noga - stajemy twarzą w kierunku zadu konia, na wysokości jego prawego biodra. Przesuwamy dłoń w dół, aż do nadpęcia. Chwytny pęcinę i podnosimy nogę mówiąc „NOGA!”. Aby ułatwić podnoszenie kończyny tylnej, możemy oprzeć się ramieniem o podudzie konia, aby uzyskać odciążenie unoszonej nogi. Na drugą stronę należy przechodzić przed koniem, ewentualnie pod jego szyją, cały czas dotykając go dłonią, aby wiedział gdzie się znajdujemy. Nie przechodzimy za zadem. Kopyta od spodu czyszcimy z zanieczyszczeń tj. piasek, kamyki, obornik z zagłębienia puszk kopytowej oraz rowków strzałki wydłubując bolcem kopystki, następnie szczotką. Kopyta od zewnątrz czyszcimy wodą, szczotką lub gąbką, w zależności od potrzeby, schylając się, nigdy nie kucając.

4. Wyczyść konia. Wymień podstawowy sprzęt służący do pielęgnacji konia i opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Podstawowy sprzęt do pielęgnacji konia to: szczotka do sierści (miękką, włosiana szczotka lub tzw. kartacz), szczotka do długich włosów, zgrzebło (metalowe, gumowe, plastikowe), szczotka do masażu, kopystka, gąbka, grzebień do grzywy, ściągacz do potu i wody, rękawica gumowa do mycia, pędzel i smar do natłuszczenia kopyt, nożyczki. Zaklejki i brud z sierści usuwamy za pomocą plastikowej szczotki (igłaka) lub plastikowego lub gumowego zgrzebła. Kurz z sierści – miękką szczotką - kartaczem. Okolice oczu, warg, nozdrzy przecieramy wilgotną gąbką. Inną wilgotną gąbką przecieramy wewnętrzną część ogona,

okolice odbytu i narządów płciowych. Grzywę wyczesujemy szczotką do długich włosów lub grzebieniem. Ogon przebieramy palcami, unikając wyrywania włosów. Nie używamy grzebienia, żeby nie wyrywać włosów! Myjemy kopyta, okresowo (przynajmniej raz w tygodniu) natłuszczamy je smarem do kopyt. Po zakończeniu czyszczenia można przetrzeć całego konia z kurzu przy pomocy miękkiej szmatki.

5. **Wskaż następujące części ciała konia:** kłęb, lędźwie, słabiznę, staw barkowy, ramię, łokieć, przedramię, nadgarstek, guz biodrowy, guz kulszowy, udo, kolano, podudzie, staw skokowy, nadpęcie, staw pęciny, pęcinę, koronkę, kopyto, strzałkę, kasztany, ostrogi, sanki, ganasze, potylicę, mostek.
6. **Przenieś i załóż ogłowie wędzidłowe. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień najważniejsze części ogłowia wędzidłowego.**

Wymagane czynności: Ogłowie należy powiesić na lewym ramieniu, naczółkiem na zewnątrz, wodze przewiesić w połowie długości na nagłótku lub nieść zawieszoną na lewym przedramieniu zawieszoną są razem z nagłótkiem.

Przed założeniem należy uporządkować ogłowie przewieszane na lewej ręce, podejść do konia z lewej strony, objąć prawą ręką łeb konia, przełożyć wodze przez szyję, zdjąć kantar lewą ręką – prawa przytrzymuje głowę konia za grzbiet nosa, chwycić palcami prawej dłoni policzka ogłowia podanego lewą ręką, ułożyć wędzidło płasko na lewej dłoni (kciuk wolny), włożyć ostrożnie wędzidło lewą dłonią do pyska, naciskając lekko kciukiem na wargę, równocześnie unieść prawą dłonią ogłowie, by wędzidło wsunęło się na swoje miejsce (nie uderzać wędzidłem o zęby!). Po uniesieniu ogłowia przełożyć nagłówek lewą ręką najpierw przez lewe ucho, potem prawą ręką przez prawe ucho konia. Po nałożeniu ogłowia przełożyć grzywkę przez naczótek oraz zapiąć podgardle i nachrapnik.

Uzda wędzidłowa składa się z ogłowia z wędzidłem i wodzami oraz z nachrapnika. Części ogłowia to nagłówek, policzko (pasek policzkowy), podgardle, naczótek, pasek nosowy nachrapnika, kółeczka nachrapnika, wędzidło, wodza, stoper do wytoka (motylek). Wędzidło składa się z ogniwi połączonych przegubem oraz ruchomych pierścieni do przypinania wodzy i policzków

7. **Zademonstruj poprawne dopasowanie ogłowia. Opisz czynności, które wykonujesz.**

Wymagane czynności: Podgardle zapinamy na tyle luźno, by można było wsunąć pod nie na szerokość całą dłoń. Nie może ono uciskać tchawicy i utrudniać oddychania.

Pasek nosowy nachrapnika polskiego lub kombinowanego leży na szerokość dwóch palców poniżej kości jarzmowej. Pomiędzy zapiętym paskiem i kością nosową pozostaje miejsce, na co najmniej jeden palec. Pasek nosowy nachrapnika hanowerskiego leży na szerokość czterech palców ponad nozdrzami i jest zapięty w taki sposób, by nachrapnik nie utrudniał oddychania. Pomiędzy żuchwą, a podbródkiem nachrapnika muszą zmieścić się dwa palce płasko położone, aby koń mógł wygodnie żuć wędzidło, nie otwierając pyska. Kółeczka nachrapnika muszą się znajdować przed ogniwami wędzidła. Sprzączka podbródka musi leżeć z boku i nie może uciskać krawędzi szczęki.

8. Przenieś siodło i osiodłaj konia. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień części siodła sportowego.

Wymagane czynności: Siodło można przenosić przewieszane na lewym przedramieniu, przednim łękiem w kierunku łokcia albo oparte tylnym łękiem o lewe biodro, podtrzymywane lewą dłonią za przedni łęk. Popręg jest przewieszony przez siedzisko, a strzemiona podciągnięte. Siodło najlepiej powiesić na specjalnym wieszaku przy boksie, albo na drzwiach boksu. W ostateczności można je oprzeć przednim łękiem o podłogę, tylnym łękiem o ścianę, tak by czaprak (potnik) był na zewnątrz. Nie wolno kłaść siodła na ściółce w boksie.

Przed osiodłaniem konia sprawdzamy czystość potnika (czapraka), podciągnięcie strzemion na puśliskach oraz stan zaczepów puślisk i przystułów popręgowych. Do konia podchodzimy z lewej strony, trzymając siodło na lewym przedramieniu. Przyglądamy sierść na grzbiecie oraz sprawdzamy stan skóry pod kątem ewentualnych urazów i bolesności. Zakładamy potnik (czaprak) i ewentualnie podkładkę (baranka, żel). Siodło powoli i ostrożnie nakładamy tak, by jego środek znalazł się nad kłębem konia. Następnie naciskając lewą ręką na przedni łęk przesuwamy siodło do tyłu aż do chwili, gdy trafi ono we wgłębienie grzbietu tuż za kłębem. Następnie wyrównujemy potnik (czaprak), który nie może być pofałdowany lub zawinięty i powinien przylegać do wewnętrznej strony przedniego łęku. Po założeniu siodła należy przejść na prawa stronę i po skontrolowaniu położenia potnika, opuścić popręg i sprawdzić jego ułożenie pod prawą tybinką. Następnie powrócić na lewą stronę, sięgnąć po popręg prawą ręką i lekko zapiąć go do przystułów pod lewą tybinką. Podczas przypinania popręgu tybinkę można oprzeć o swoją głowę. Popręg powinien leżeć na mostku konia, mniej więcej szerokość dłoni za wyrostkami łokciowymi konia.

Części siodła sportowego to: terlica (szkielet), przedni łęk, tylny łęk, siedzisko, zaczep puśliska (zamek), skrzydełko, puślisko, strzemię, tybinka, podtybinka, poduszki, wyściółka, poduszka kolanowa, popręg ze sprzączkami, przystuły.

9. Załóż ochraniacze. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień kilka rodzajów ochraniaczy.

Wymagane czynności: Nakładając ochraniacze należy zwrócić uwagę czy sierści jest czysta, należy ją wygładzić z włosem. Ochraniacz nakładamy tak, aby zapięcia były od zewnętrznej strony oraz paski zapięte były w kierunku zadu konia. Podczas zakładania ochraniaczy schylamy się, nigdy nie kucamy.

10. Wyprowadź konia ze stajni i zawróć. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Prowadząc konia należy iść po jego lewej stronie. Wodze muszą być zdjęte z szyi (z wyjątkiem ogłowia z wytokiem) prawa dłoń ujmując wodze rozdzielone palcem wskazującym i środkowym na odległość dłoni od kótek wędzidłowych, przy czym prawa woda jest nieco krótsza. Końcówki wodzy leżą w lewej dłoni złożone razem i przytrzymane kciukiem.

Podczas prowadzenia konia zawraca się go zawsze w prawo. Aby zawrócić konia, należy unieść lewą dłoń, a prawa wywrzeć lekki nacisk na prawa wodze.

11. Przygotuj konia do wsiadania i wsiądź. Dopasuj długość pułslik i podciągnij popręg. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Koń powinien być ustawiony na linii środkowej hali lub otwartej ujeżdżalni względnie w środku koła. Należy zachować bezpieczne odstępy pomiędzy końmi. Należy założyć wodze na szyję konia, dociągnąć popręg oraz opuścić strzemiona i wyregulować długość pułslik, zwracając równocześnie uwagę na to, by ani przez chwile koń nie pozostał bez kontroli. Prawidłowa długość pułslika wraz ze strzemieniem odpowiada w przybliżeniu długości ramienia. Należy więc dotknąć środkowym palcem sprzączki pułslika leżącej na zamku i ułożyć naprężone pułsliko wzdłuż wewnętrznej strony wyprostowanej ręki. Stopka strzemienia powinna dotykać pachy. Konia dosiadamy od jego lewej strony. Stajemy po jego lewej stronie, plecami do jego głowy, lewym biodrem w stronę lewego stawu barkowego konia. Bat należy trzymać w lewej ręce wraz z wodzami, końcówką skierowaną w dół. Wodze muszą być wybrane, aby kontrolować ewentualne kręcenie się konia. Lewą rękę opieramy na kłębie konia, wkładamy lewą nogę w strzemię, ustawiając stopę tak, aby czubek buta nie wbijał się w żebra konia. Prawą ręką chwytny siedzisko siodła. Odbijamy się na lewej nodze, a wyprostowaną prawą ostrożnie przekładamy przez konia. Delikatnie siadamy w siodło i wkładamy prawą stopę w strzemię.

12. Zsiądź z konia. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Zatrzymujemy konia na linii środkowej hali lub otwartej ujeżdżalni względnie w środku koła. Lewą rękę, wraz z batem, opieramy na kłębie konia, wyjmujemy obie nogi ze strzemion i pochylając tułów do przodu przekładamy prawa nogę nad zadem i łądujemy miękko na obu stopach po lewej stronie konia.

13. Rozsiodłaj konia. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Odpinamy popręg z lewej strony konia i opuszczamy tak, aby nie uderzyć sprzączkami popręgu po przednich kończynach konia. W tym celu odgradzamy własną nogą kończyny konia od opadającego popręgu. Przechodzimy na prawą stronę i przekładamy popręg przez siodło. Strzemiona muszą być podciągnięte na pułslikach. Wracamy na lewą stronę i zdejmujemy siodło wraz z czaprakiem, pociągając za nie jednocześnie do siebie i do tyłu. Cały czas uważamy na popręg.

14. Zdejmij ogłowie i nałóż kantar. Opisz czynności, które wykonujesz.

Wymagane czynności: Po wejściu do boksu należy nałożyć koniowi na szyję kantar. Następnie rozpiąć podgardle i nachrapnik. Ogłowie zdejmujemy delikatnie przez uszy i wyjmujemy wędzidło tak, aby nie uderzyło ani nie zaczepiło się o zęby konia. Zdejmujemy wodze z szyi i zawieszamy ogłowie na lewej ręce. Następnie należy nałożyć koniowi na głowę kantar. Ogłowie porządkujemy, układamy i podwieszamy wodze na pasku podgardlanym.

15. Załóż derkę. Opisz czynności, które wykonujesz. Wymień kilka rodzajów derek.

Wymagane czynności: derka musi być dopasowana do wielkości konia. Mierzymy ją z góry od kłębu do nasady ogona oraz po środku od guzów barkowych do guzów kulszowych. Nakładamy ją z lewej strony, ostrożnie przerzucając przez grzbiet. Następnie przechodzimy na prawą

stronę, zdjemujemy pasy i układamy, tak aby nie były poskręcane. Wracamy na lewą stronę i zapinamy paski na piersi konia, pasy krzyżowe, podogonowe lub inne (m. in. między zadnimi nogami).

Wyróżniamy derki polarowe (osuszające), przeciwdeszczowe, siatkowe (przeciw owadom), treningowe, w tym półderki.

16. Wymień maści koni.

Siwa, kara, kasztanowata (rudobrązowa sierść z grzywą i ogonem w podobnym lub jaśniejszym odcieniu), gniada (brązowa z czarną grzywą i ogonem oraz często nogami), skarogniada, srokata, tarantowata, izabelowata, myszata.